

ANVISNINGAR FÖR GYMNASIEDIPLOMET I MEDIEKUNSKAP

för studerande som inlett sina gymnasiestudier efter 31.7.2016

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2017:5b

ISBN 978-952-13-6371-9 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Ombrytning: Grano Oy

www.oph.fi/svenska

Giltighetstid: fr.o.m. 15.5.2017 tillsvidare

Till anordnarna av gymnasieutbildning för ungdomar

ANVISNINGAR FÖR GYMNASIEDIPLOMET I MEDIKUNSKAP

Grunderna för gymnasiets läroplan 2015, som har fastställts av Utbildningsstyrelsen, omfattar ett gymnasiediplom i mediekunskap (Utbildningsstyrelsens föreskrift 27.10.2015 nr 60/011/2015). Gymnasiediplomet ska avläggas inom ramen för de nationella tillämpade kurserna. Utbildningsstyrelsen ger bifogade anvisning om avläggande av gymnasiediplomet i mediekunskap. Anvisningen gäller studerande som har inlett gymnasieutbildning för ungdomar efter 31.7.2016.

Utbildningsstyrelsen ger vid behov mer information om anvisningen.

Generaldirektör

Olli-Pekka Heinonen

Undervisningsrådet

Kristina Kaihari

BILAGA

Anvisningar för gymnasiediplomet i mediekunskap
för studerande som inlett sina gymnasiestudier efter 31.7.2016

INNEHÅLL

1	UTGÅNGSPUNKTER FÖR AVLÄGGANDE AV GYMNASIEDIPLOM	6
1.1	Anordnande av gymnasiediplom i gymnasiet	6
1.2	Avläggande av gymnasiediplom som en del av gymnasiestudierna	6
2	AVLÄGGANDE AV GYMNASIEDIPLOMET I MEDIEKUNSKAP	7
2.1	Målet för gymnasiediplomet i mediekunskap	7
2.2	Uppbyggnaden av gymnasiediplomet i mediekunskap	7
3	BEDÖMNING AV GYMNASIEDIPLOMET I MEDIEKUNSKAP	8
3.1	Utgångspunkter för bedömningen av gymnasiediplomet.	8
3.2	Bedömning av gymnasiediplomet i mediekunskap och föremål för bedömning . .	8
3.3	Vitsordskriterierna.	9

1 UTGÅNGSPUNKTER FÖR AVLÄGGANDE AV GYMNASIEDIPLOM

1.1 Anordnande av gymnasiediplom i gymnasiet

Enligt statsrådets förordning om de allmänna riksomfattande målen och timfördelningen för den utbildning som avses i gymnasielagen (942/2014) kan det i gymnasiets tillämpade kurser ingå gymnasiediplom som avläggs i olika ämnen och ämnesgrupper. För dessa kurser har Utbildningsstyrelsen gjort upp riksomfattande grunder för läroplanen. I gymnasiets läroplan ska gymnasiediplomkurserna beskrivas enligt dessa grunder. Enligt grunderna för läroplanen för gymnasieutbildning för ungdomar kan gymnasiediplom avläggas som nationella tillämpade kurser i huslig ekonomi, bildkonst, slöjd, gymnastik, mediekunskap, musik, dans och teaterkonst. Utbildningsstyrelsen ger anvisningar för hur dessa gymnasiediplom ska avläggas. Om det enligt den läroplan som godkänts av utbildningsanordnaren är möjligt att avlägga gymnasiediplom i gymnasiet ska de avläggas enligt de anvisningar som Utbildningsstyrelsen gett. Utbildningsanordnaren beslutar utgående från läroplanen och anvisningarna för gymnasiediplom om hur en nationell tillämpad kurs ordnas i praktiken.

Dessa anvisningar om gymnasiediplom följs när gymnasiestudierna för de studerande som avlägger ett gymnasiediplom ordnas enligt den läroplan som tagits i bruk efter 31.7.2016.

1.2 Avläggande av gymnasiediplom som en del av gymnasiestudierna

En förutsättning för att kunna avlägga gymnasiediplom är att den studerande avlagt ett visst antal gymnasiekurser i det ämne eller den ämnesgrupp som gymnasiediplomet gäller. Det är frivilligt för gymnasiet att ordna möjlighet att avlägga gymnasiediplom, liksom det är frivilligt för den studerande att avlägga ett gymnasiediplom. Att avlägga gymnasiediplomet är avgiftsfritt för den studerande, med undantag för eventuella kostnader för material.

2 AVLÄGGANDE AV GYMNASIEDIPLOMET I MEDIKUNSKAP

2.1 Målet för gymnasiediplomet i mediekunskap

Gymnasiediplomet i mediekunskap har som mål att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sin kompetens i och sitt intresse för mediekunskap. Målet för gymnasiediplomet i mediekunskap är att den studerande ska utveckla mångsidig kommunikations- och mediekompetens samt förmåga att använda medieverktyg, mediala uttrycksformer och möjligheter på ett kreativt sätt. Dessutom förutsätts förmåga att kritiskt välja, tolka, bedöma och strukturera information, reflektera över medierelationer och uppfatta mediernas verksamhetsfält. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på den uppgift, det perspektiv och det arbetssätt som den studerande valt. Gymnasiediplomet i mediekunskap omfattar en portfölj och en mediepresentation. (Grunderna för gymnasietets läroplan 2015)

Den studerande ska avlägga fyra gymnasiekurser som anknyter till medier före gymnasiediplomkursen. Gymnasiet fastslår i sin egen läroplan vilka kurser som kan betraktas som grundkurser för gymnasiediplomet i mediekunskap.

De studerande ska informeras om möjligheten att avlägga gymnasiediplom i mediekunskap redan i början av det första läsåret. När den studerande börjar göra diplomarbetet ska hen först göra upp en arbetsplan som läraren godkänner. I arbetsplanen avgränsas diplomarbetets omfattning och tidsanvändningen tydligt enligt det valda mediet. Arbetet slutförs under diplomkursen.

Den studerande gör ett slutarbete för gymnasiediplomet i mediekunskap om ett medialt ämne som hen själv valt. Slutarbetet kan göras självständigt eller som medlem i en grupp, och då ska den enskilda studerandes andel kunna bedömas separat. I slutarbetet för gymnasiediplomet ska den studerande visa att hen behärskar det valda mediets teknik och uttryck samt kritiskt tänkande eller ett undersökande perspektiv. Den studerande behärskar även arbetsprocessen i sin helhet och har förmåga att arbeta antingen ensam eller i grupp. Läraren övervakar hur arbetsprocessen framskrider.

På Utbildningsstyrelsens webbplats finns stödmaterial om eventuella grundkurser.

2.2 Uppbyggnaden av gymnasiediplomet i mediekunskap

Gymnasiediplomet i mediekunskap består av en **medieproduktion** och en **portfölj**, som innehåller en **arbetsplan**, en **mediebiografi** och en **essä**. Under gymnasiediplomkursen i mediekunskap gör den studerande en arbetsplan, en mediebiografi och en medieproduktion samt skriver en essä i vilken ingår en självutvärdering. En eventuell inlärningsdagbok kan vara till stöd för att skriva essän. Slutarbetet för gymnasiediplomet och allt övrigt material som nämns ovan ska samlas i en portfölj för bedömning. Portföljen kan även göras elektroniskt. För essän reserveras fyra timmar i slutet av diplomkursen.

På Utbildningsstyrelsens webbplats finns stödmaterial för lärare, andra bedömare och studerande om gymnasiediplomets arbetsplan, mediebiografi och essä.

3 BEDÖMNING AV GYMNASIEDIPLOMET I MEDIEKUNSKAP

3.1 Utgångspunkter för bedömningen av gymnasiediplomet

Bedömningen av gymnasiediplomen ska utgöra en bedömning av ett självständigt arbete som är utfört individuellt eller i grupp under gymnasietiden och som visar specialkompetens och intresse. Gymnasiediplomet ska bedömas som en helhet vid kursens slut. I bedömningen av gymnasiediplomet ska man ge den studerande respons på hur målen som ställts upp för gymnasiediplomet uppnåtts. (Grunderna för gymnasiets läroplan 2015)

Prestationen för gymnasiediplomet bedöms av en lärare i gymnasiet. Utöver läraren deltar en annan bedömare som ska vara sakkunnig på området. För diplomprestationen ges ett siffervitsord på skalan 4–10. Vitsordet 5 motsvarar hjälpliga, 6 försvarliga, 7 nöjaktiga, 8 goda, 9 berömliga och 10 utmärkta kunskaper och färdigheter. En underkänd prestation ges vitsordet 4. I dessa anvisningar för avläggande av gymnasiediplom ges kriterierna för vitsorden 6, 8 och 10 för bedömningen av gymnasiediplomet.

Enligt gymnasielagen har den studerande rätt att få tidigare slutförda studier som motsvarar målen för och det centrala innehållet i läroplanen, eller kunnande som förvärvats på annat sätt, bedömda och erkända (Gymnasielagen 23 §). Dessa anvisningar för avläggande av gymnasiediplom följs också i det fall att en del av studierna avläggs vid en annan skola.

Gymnasiediplom som avläggs som nationell tillämpad kurs antecknas i gymnasiebetygen enligt det som står skrivet i läroanstaltens läroplan. I läroplanen definieras också om gymnasiediplomkursen eventuellt ingår i lärokursen för något ämne. Nationella tillämpade kurser bedöms enligt grunderna för gymnasiets läroplan med en anteckning om avlagd kurs (A = avlagd, U = underkänd).

De studerande får betyg över sitt gymnasiediplom när de har avlagt gymnasiets hela lärokurs. Diplombetyget är en bilaga till avgångsbetyget från gymnasiet och det antecknas vid punkten ”ytterligare information”. Betyget över gymnasiediplom skrivs på det enhetliga betygsformuläret som Utbildningsstyrelsen tagit fram. Betygen över gymnasiediplom finns tillgängliga för gymnasierna i provbanken för utvärdering av muntlig färdighet.

3.2 Bedömning av gymnasiediplomet i mediekunskap och föremål för bedömning

Prestationen för gymnasiediplomet i mediekunskap bedöms av en lärare vid gymnasiet och åtminstone en annan bedömare som bör ha sakkunskap inom det ifrågavarande medieområdet. Bedömarna kommer fram till ett gemensamt vitsord genom att räkna ut medeltalet för de poäng som getts. Ett protokoll över bedömningen av prestationen för gymnasiediplomet skrivs, det undertecknas av båda bedömarna och sparas i gymnasiets arkiv.

Utöver siffervitsorden skrivs också ett bedömningsutlåtande som den studerande får. Utlåtandet undertecknas av båda bedömarna.

Föremål för bedömningen är gymnasiediplomet i sin helhet: den medieproduktion som valts som slutarbete för gymnasiediplomet (vikt 2/3) samt förmågan att analysera och tolka medier och att reflektera över det egna lärandet, vilka framgår i essän (vikt 1/3).

Bedömningen av medieproduktionen och essän fokuseras på

Medieproduktion

- förmåga att välja och bygga upp ett intressant innehåll för diplomarbetet
- förmåga att ställa upp och uttrycka mål för arbetet och förmåga att analysera och bedöma arbetsprocessen och resultaten
- hur väl den studerande behärskar produktionsprocessen
- förmåga att arbeta ensam och i grupp
- hur väl den teknik och det uttryck som valts passar för produktionen
- hur väl produktionens syften förmedlas till målgruppen
- hur intressant och effektiv produktionen eller verket är

Mediekritik

- förmåga att granska medierna ur ett samhälleligt, ekonomiskt och kulturellt perspektiv
- de använda källornas relevans och mångsidighet
- aktiv verksamhet i mediemiljön
- förmåga att välja, tolka och bedöma på ett kritiskt sätt
- förmåga att bedöma sig själv som producent och mottagare av mediematerial
- kännedom om mediegenerer och deras olika former

Mediekunskap

- kunskap om grundbegrepp inom kommunikation och förmåga att tillämpa begreppen på individuell och samhällelig nivå
- mediernas historia och utveckling
- gestaltning av mediemiljön
- upphovsrätt

3.3 Vitsordskriterierna

Kriterier har definierats för vitsorden 10 (utmärkt), 8 (god) och 6 (försvarlig). En prestation över genomsnittet på ett delområde kompenserar en prestation under genomsnittet på ett annat delområde. På betyget för gymnasiediplomet i mediekunskap antecknas kriterierna för vitsorden 10 (utmärkt), 8 (god) och 6 (försvarlig).

Kriterier för vitsordet 10 (utmärkt)

Den studerande uppvisar mångsidiga och djupa mediefärdigheter samt utnyttjar sina starka sidor i sitt arbete. Beskrivningen av arbetsprocessen är tydlig och mångsidig och den studerande är starkt engagerad i arbetsprocessen: hen agerar aktivt och tar ansvar för sitt arbete. Samarbetet med de övriga gruppledammarna löper väl och ger resultat.

Diplomarbetet i mediekunskap är moget och balanserat, och det vittnar om målmedvetenhet. Det är väl inriktat och t.ex. konstnärligt, informativt eller ställningstagande. Diplomarbetet är insiktsfullt och innehåller nya synvinklar. Mediekritiskt tänkande präglar hela arbetet. Diplomarbetet utgör en sammanhängande helhet och den yttre utformningen är genomarbetad.

Kriterier för vitsordet 8 (god)

Den studerande tillämpar väl de egna mediekunskaperna och mediefärdigheterna i sitt arbete. Reflektionerna över diplomarbetet och arbetsprocessen är tydliga; planeringen och genomförandet av arbetet vittnar om målmedvetenhet. Den studerande kan samarbeta med andra och tar ansvar för sitt eget arbete. Diplomarbetet framstår som övervägt och det avspeglar ett mediekritiskt tänkande.

Trots att arbetet uppvisar mediekritiskt tänkande, är de synvinklar som presenteras konventionella.

Kriterier för vitsordet 6 (försvarlig)

Det finns ett visst innehåll i diplomarbetet och den studerande har något att säga, även om målen för arbetet inte framgår tydligt. De tekniska kunskaperna räcker till för att förmedla innehållet. Den studerandes engagemang i arbetsprocessen är ojämnt.

Reflektionerna över diplomarbetet är knapphändiga eller saknas för väsentliga delar arbetet, men den studerande har grundläggande mediefärdigheter. Ett visst mediekritiskt tänkande framgår. Diplomarbetet är bristfälligt eller den yttre utformningen är slarvigt genomförd.

Online
ISBN 978-952-13-6371-9
ISSN 1798-8888